

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. S.**, bývajúcej v B., proti žalovaným **1/ G. J.**, bývajúcej v S.S., **2/ J. J.**, bývajúcej v S.S., **3/ M. J.**, bývajúcim v S.S. a **4/ J. J.**, bývajúcim v S.S., zastúpených JUDr. D. T., advokátom so sídlom v B., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. V-2 12 C 100/1995, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. marca 2010 sp. zn. 5 Co 146/2009 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava III 7. júla 1995 sa právny predchodca žalobkyne domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 29. júna 1994, uzavretej so žalovanou 1/ a právnym predchodcom žalovaných 2/ - 4/ ako kupujúcimi, ktorej predmetom bol predaj parcely č. X., záhrady o výmere X. m² v katastrálnom území V. (ďalej len „sporná parcela“), vytvorenej geometrickým plánom Ing. M. L. z 31. mája 1994 (ďalej len „geometrický plán“) z parcely č. X. o výmere X. m², zapísanej Správou katastra B. na LV č. X. kat. územia V. (ďalej len „pôvodná parcela“) a na základe ktorej bol 26. júla 1994 Katastrálnym úradom v B. Správou katastra B. povolený pod č. V. vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúcich a vlastnícke právo bolo zapísané na LV č. X. (ďalej len „kúpna zmluva“). Určenia neplatnosti kúpnej zmluvy sa právny predchodca žalobkyne domáhal z dôvodov, že pri kúpe nebol vypracovaný znalecký posudok, dohodnutá kúpna cena bola nižšia ako by bola cena podľa vyhlášky č. 465/1991 Zb., ktorá kúpna cena mu ani nebola vyplatená a že bol kupujúcimi uvedený do omylu tým, že namiesto dohodnutej darovacej

zmluvy mu bola na podpis predložená kúpna zmluva, ktorú podpísal, hoci v čase podpisu kúpnej zmluvy, právne následky svojho konania nebol schopný posúdiť, vzhľadom na svoj zlý zdravotný stav. V žalobe uviedol, že v nadväznosti na kúpnu zmluvu uzavrel 29. júna 1994 s kupujúcimi podľa § 51 Občianskeho zákonníka aj Dohodu, v ktorej sa kupujúci zaviazali spornú parcelu na vlastné náklady oplotiť, poskytnúť mu starostlivosť počas choroby alebo nevládnosti a pre prípad smrti zabezpečiť pohreb. V priebehu konania žalobkyňa rozšírila dôvod neplatnosti kúpnej zmluvy o jej neurčitosť z toho dôvodu, že geometrický plán, ktorým bola sporná parcela odčlenená od pôvodnej parcely, netvoril so zmluvou jednu listinu. Zároveň požiadala súd o pripustenie rozšírenia žaloby o uloženie povinnosti žalovaným vypratať spornú parcelu, ktoré rozšírenie súd pripustil.

Okresný súd Bratislava III v poradí tretím rozsudkom z 30. septembra 2005 č.k. V-2 12 C 100/1995-315 určil, že kúpna zmluva je neplatná. Žalovaným uložil povinnosť vypratať spornú parcelu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 638,85 Eur (19.246,-- Sk) k rukám jej právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil neurčitosťou a nezrozumiteľnosťou kúpnej zmluvy podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania mal za to, že geometrický plán, ktorým došlo k odčleneniu spornej parcely od pôvodnej parcely netvoril s kúpnu zmluvou jediný listinu, nebol jej súčasťou (ani prílohou v celom administratívnom spise), hoci kúpna zmluva v čl. II na geometrický plán odkazovala. Skutočnosť, že geometrický plán bol súčasťou zbierky listín, považoval za právne irelevantné. Poukázal na § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný; na § 46 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, zmluvy o prevodoch nehnuteľností musia mať písomnú formu a prejavy účastníkov musia byť na tej istej listine a na stanovisko NS SR Cpj 33/01 (rozhodnutie NS SR 3 Cdo 137/96). Podľa stanoviska, ak je zmluva o prevode nehnuteľnosti napísaná na viac ako jednom liste, alebo ak je jej súčasťou geometrický plán potvrdený príslušným orgánom, potom zákonnej požiadavke, že prejavy vôle účastníkov musia byť na tej istej listine, zodpovedá len také spojenie jednotlivých hárkov, aby tieto tvorili technický (nie vôľovo či obsahovo) nedeliteľný celok, teda jednu listinu, a to už pred podpísaním zmluvy. Požiadavku zákonnej technickej jednoty viacerých listín nespĺňa prejav vôle účastníkov zmluvy, hoci aj výslovne vyjadrenej v zmluve rešpektovať § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, avšak bez patričného pevného spojenie

(zošitia) jednotlivých listín (hárkov), napr. len kovovou sponou a pod. Spôsob pevného spojenia (zošitia) bude podobný ako u listín a iných dodatkov, ktoré spája vo svojej činnosti notár alebo znalec. Splnenie tejto technickej podmienky je povinný skúmať katastrálny orgán v rámci posudzovania platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti a v prípadnom spore o neplatnosť takejto zmluvy podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka i súd v občianskom súdnom konaní. Na základe uvedeného dospel okresný súd k záveru, že v preskúvanom prípade je kúpna zmluva neplatná a v súlade s § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje, uložil žalovaným aj povinnosť spornú parcelu vypratať.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaných rozsudkom z 23. januára 2007 sp. zn. 5 Co 496/2005 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietol. Vychádzal z názoru, že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti kúpnej zmluvy podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), z ktorého dôvodu ani nepristúpil k právnomu vyhodnoteniu zisteného skutkového stavu z hľadiska (ne)existencie dôvodov zakladajúcich neplatnosť kúpnej zmluvy. Žalobu o uloženie povinnosti vypratať spornú parcelu zamietol z toho dôvodu, že sporná parcela, ktorú mali žalovaní vypratať, v registri nehnuteľnosti neexistuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalobkyne uznesením z 19. marca 2009 sp. zn. 3 Cdo 90/2008 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v tom, že odvolací súd v porovnaní s rozsudkom súdu prvého stupňa svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch, keď konštatoval procesnú neprípustnosť žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Žalobkyni tým odňal právo namietat správnosť jeho právneho názoru na inštančne vyššom súde, čím jej fakticky odňal možnosť konať pred súdom.

Krajský súd opätovne prejednal vec a rozsudkom z 23. marca 2010 sp. zn. 5 Co 146/2009 so súhlasom žalovaných pripustil späťvzatie návrhu v časti uloženia povinnosti žalovaným vypratať spornú parcelu, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti

zrušil a konanie zastavil. Ďalej určil, že kúpna zmluva je neplatná a že nehnuteľnosti, nachádzajúce sa v k.ú. V., obec V., zapísané na LV č. X., vedenom Katastrálnym úradom v B., Správa katastra S. ako pozemky registra C, parcela č. X., záhrada o výmere X. m² a parcela č. X., záhrada o výmere X. m² (ďalej len „sporné parcely“), patria do dedičstva po ich výlučnom vlastníkovi, právnom predchodcovi žalobkyne. V napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov prvostupňového konania rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobkyni nepriznal náhradu trov konania a zároveň jej nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania. Takto rozhodol po tom, čo podľa § 95 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. na pojednávaní (zápisnica na č.l. 410) pripustil zmenu žaloby, keď mal za to, že výsledky doterajšieho konania boli podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Zmena petitu spočívala v bližšej špecifikácii kúpnej zmluvy a v rozšírení petitu o určenie, že sporné parcely patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne. Odvolací súd po vrátení veci dovolacím súdom otázku naliehavého právneho záujmu posudzoval podľa novej právnej úpravy, platnej v čase jeho rozhodovania a dospel pritom k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy podľa § 80 písm. c/ O.s.p., z ktorého dôvodu pristúpil k právnemu vyhodnoteniu zisteného skutkového stavu z hľadiska (ne)existencie dôvodov zakladajúcich neplatnosť kúpnej zmluvy. Krajský súd sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa ohľadom určenia neplatnosti kúpnej zmluvy stotožnil a jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. K pripusteniu rozšírenia žaloby a zároveň k rozhodnutiu, ktorým určil, že sporné parcely patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne uviedol (okrem toho, ako už bolo vyššie uvedené, že výsledky doterajšieho konania boli podkladom pre konanie o tomto zmenenom, rozšírenom návrhu), že ak je v katastri nehnuteľností ako vlastník zapísaná iná osoba ako poručiteľ, a ak je medzi touto osobou a dedičom sporná otázka platnosti právneho úkonu, na základe ktorého sa nadobudlo vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti, nie je súd v konaní o dedičstve oprávnený túto spornú otázku riešiť a v nadväznosti na to posudzovať, či bol poručiteľ ku dňu svojej smrti vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Preto podľa jeho názoru, dedič má na určení, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi naliehavý právny záujem, keďže existencia alebo neexistencia práva či právneho vzťahu nemôže byť určovaná za dobu minulú (určenie, že poručiteľ v čase svojej smrti bol vlastníkom veci), ale rozhodujúci je aj tu stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 154 ods. 1 O.s.p.).

Proti rozhodnutiu krajského súdu podali dovolanie žalovaní podľa § 237 a § 238 ods. 1 a 2 O.s.p. z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. d/ a f/ O.s.p. a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Podľa ich názoru im bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súdy nevykonali všetky nimi navrhované dôkazy, že z vykonaného dokazovania vyvodili nesprávne skutkové závery, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo a že odvolací súd pripustil zmenu žaloby, čím im odňal právo namietať dôvodnosť a oprávnenosť zmeneného návrhu na inštančne vyššom súde. Ohľadom rozhodnutia vo veci samej namietali jej nesprávne právne posúdenie. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhli rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietne a prizná im náhradu trov dovolacieho konania, resp. zruší rozsudok prvostupňového i odvolacieho súdu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšieho konanie. Zároveň požiadali o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

Žalobkyňa nesúhlasila s názorom žalovaných. Vo vyjadrení k dovolaniu sa stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu. Poukázala na to, že nejde o zmeňujúci rozsudok, ani o rozhodnutie, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a konanie nie je ani postihnuté vadou podľa § 237 O.s.p., z ktorého dôvodu dovolanie prípustné nie je a prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania nezakladá. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania za právne zastupovanie v dovolacom konaní vo výške 117,22 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 243 O.s.p. nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Jeho úpravou v občianskom súdnom konaní je dotknutý princíp nezmeniteľnosti a záväznosti rozhodnutí súdov, ktoré nadobudli právoplatnosť. Dovoláním preto možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon výslovne pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom podaného dovolania i včas uplatnenými dovolacími dôvodmi. Dovolacie dôvody, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, dovolací súd pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, hoci vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že rozsudok okresného súdu mení.

Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 237 a § 238 O.s.p. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu

vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (238 ods. 3 O.s.p.).

Dovoláním žalovaných je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť ich dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Pokiaľ dovolatelia vychádzali z názoru, že ide o rozhodnutie zmeňujúce a zároveň rozhodnutie, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu, vysloveného v tejto veci, k uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza nasledovné.

To, že odvolací súd označil svoje rozhodnutie ako zmeňujúce, neznamená bez ďalšieho, že o zmeňujúce rozhodnutie aj skutočne ide. Zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa totiž nemožno vyvodit' len z formálneho označenia výroku rozhodnutia, ale predovšetkým z porovnania jeho vecného obsahu a obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že prípustnosť dovolania je proti zmeňujúcemu rozsudku založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku prvého stupňa. Súdna prax dospela už skôr k záveru, že pre úvahu, či ide o rozsudok zmeňujúci, je rozhodujúce nie to, ako ho odvolací súd označil a či formálne rozhodol podľa § 220 O.s.p. alebo či postupoval podľa § 219 O.s.p., ale to, či posúdil práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov konania po obsahovej stránke inak než súd prvého stupňa (por. napr. R 12/1994, rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 182/2009, sp. zn. 3 Cdo 137/2004). O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti, významné pre rozhodnutie veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštituujujúci alebo deklarujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, tak nie je významné formálne hľadisko, ale obsahové hľadisko. Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové

hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako, nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok. V preskúvanom prípade krajský súd síce formálne označil výrok svojho rozhodnutia vo veci samej ako „zmenu“ rozsudku súdu prvého stupňa, avšak po porovnaní vecného obsahu rozhodnutí oboch súdov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že ide o potvrdzujúce rozhodnutie krajského súdu, ktorým sa tento súd stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolací súd totiž zhodne so súdom prvého stupňa uzavrel, že kúpna zmluva je neplatná. Keďže právny záver súdov o neplatnosti kúpnej zmluvy bol rovnaký, nemožno vyvodit' záver, že rozhodnutie odvolacieho súdu je obsahovo odlišné od rozhodnutia súdu prvého stupňa v tejto časti. Zmena v preskúvanom prípade spočívala len v bližšom označení (špecifikácii) kúpnej zmluvy, ktorej určenie neplatnosti bolo predmetom konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky mal zo spisu preukázané, že žalobkyňa podala odvolaciemu súdu návrh na pripustenie zmeny žaloby, spočívajúcej v bližšom označení kúpnej zmluvy a v rozšírení žaloby o určenie, že sporné parcely patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne. O tomto návrhu rozhodol odvolací súd podľa § 95 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. na pojednávaní (zápisnica na č.l. 410) tak, že pripustil zmenu (vrátane rozšírenia) žaloby, keď mal za to, že výsledky doterajšieho konania boli podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd, ako vyplýva z obsahu spisu, svoje rozhodnutie o určení, že kúpna zmluva je neplatná, založil na skutočnosti, ktorou sa už pred ním zaoberal súd nižšieho stupňa. Možno preto uzavrieť, že nejde o zmeňujúce rozhodnutie a za tejto situácie Najvyšší súd Slovenskej republiky musí konštatovať, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval) a dovolateľmi vytýkané nesprávne právne posúdenie by malo za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladalo by ale prípustnosť dovolania. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné.

V preskúvanej veci však neboli splnené ani ďalšie podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 238 O.s.p. Dovolací súd totiž nevyslovil právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Zo spisu síce vyplýva, že

dovolací súd v preskúmvanej veci uznesením zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v tom, že odvolací súd v porovnaní s rozsudkom súdu prvého stupňa svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch, keď konštatoval procesnú neprípustnosť žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Od uvedeného záveru sa však odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí neodchýlil. Zhodne so súdom prvého stupňa bol toho právneho názoru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorú zmenu právneho názoru vo svojom rozhodnutí odôvodnil. V preskúmvanej veci nejde ani o potvrdzujúci rozsudok, v ktorom odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (238 ods. 3 O.s.p.). Keďže dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedený v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., je zřejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

Dovolanie by vzhľadom na uvedený záver bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., ku ktorým je dovolací súd povinný prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Žalovaní v dovolaní nenamietali, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť ich dovolania preto ani z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom

a či sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. d/ a f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné právo, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Pri posudzovaní dovolania v preskúmvanej veci je zrejmé, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzovali žalovaní z toho, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že súdy nevykonali všetky nimi navrhované dôkazy, že z vykonaného dokazovania vyvodili nesprávne skutkové závery a že odvolací súd pripustil zmenu žaloby, čím im odňal právo namietať dôvodnosť a oprávnenosť zmeneného návrhu na inštančne vyššom súde.

K námietke dovolateľov, že súd nevykonal všetky nimi navrhnuté dôkazy, dovolací súd uvádza, že Občiansky súdny poriadok síce ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania (napr. výsluchom svedkov) a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok neúplnosť skutkových zistení (vedúcu k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu

v zmysle § 237 O.s.p.; v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. S poukazom na obsahovo zhodné závery, ku ktorým dospel dovolací súd aj v prejednávanej veci, možno preto konštatovať, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000). Dovolací súd môže v dovolacom konaní prihliadnuť k takýmto namietaným nedostatkom len v prípade, ak je splnený základný predpoklad prípustnosti dovolania (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Dovolatelia ďalej namietali, že odvolací súd zistené skutočnosti nesprávne vyhodnotil a z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne skutkové závery (napr. že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že geometrický plán bol súčasťou kúpnej zmluvy, že tvoril s kúpnu zmluvu jednu listinu) a tieto po právnej stránke nesprávne posúdil. Aj v tomto prípade ide o námietky, ktoré i keby boli opodstatnené (dovolací súd sa ich dôvodnosťou nemohol zaoberať), by nezakladali procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p., zakladajúcu prípustnosť ich dovolania podľa tohto ustanovenia. V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu síce vecne nesprávne, no táto skutočnosť nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ ide o námietku, že tým, že odvolací súd pripustil rozšírenie žaloby o určenie, že sporné parcely (vytvorené v rámci Registra obnovenej evidencie pozemkov zo spornej parcely, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy) patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne a žalobe v tejto časti vyhovel, žalovaným odňal možnosť konať pred súdom, dovolací súd uvádza, že tento výrok považuje za výrok súvisiaci s výrokom o určení neplatnosti kúpnej zmluvy a naň nadväzujúci, pre ktorý výrok bola v podstate otázka platnosti kúpnej zmluvy otázkou prejudiciálnou (predbežnou). Zo spisu vyplýva, že v konaní pred odvolacím súdom (ktorý pojednávanie po podaní návrhu na rozšírenie žaloby odročil) neboli

žalovanými namietané žiadne dôvody (okrem, podľa ich názoru, uzavretej kúpnej zmluvy), pre ktoré by sporné parcely nemali patriť do dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne (a ktoré dôvody by bolo potrebné v konaní skutkovo a právne posúdiť), ktorý ako vlastník uzavrel s kupujúcimi kúpnu zmluvu, ktorej určenia neplatnosti sa domáhal a ktorá neplatnosť bola v konaní určená. Rozhodnutím o určení neplatnosti kúpnej zmluvy sa obnovuje vlastnícke právo pôvodného vlastníka. V preskúvanom prípade právneho predchodcu žalobkyne, ktorý však počas konania zomrel. Určením, že sporné parcely v preskúvanom prípade patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne sa nič nemení na právnom postavení žalovaných, keďže ich právne postavenie (či sú alebo nie sú vlastníkami sporných parciel) záviselo od rozhodnutia (resp. prejudiciálneho posúdenia) otázky platnosti kúpnej zmluvy. Pokiaľ preto krajský súd dospel k záveru, že kúpna zmluva je neplatná (a v tejto časti potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu) a po úprave petitu a pripustení jeho zmeny určil tiež, že sporné parcely, vytvorené zo spornej parcely, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy patria po smrti právneho predchodcu žalobkyne (predávajúceho z kúpnej zmluvy) do dedičstva po ňom a v odvolacom konaní neboli žalovanými namietané iné dôvody, titulom ktorých by boli vlastníkami sporných parciel oni a nie právny predchodca žalobkyne, neodňal im možnosť konať pred súdom. V súvislosti s potvrdzujúcim rozhodnutím, určujúcim neplatnosť kúpnej zmluvy sa totiž na právnom postavení žalovaných určením, že sporné parcely patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne, nič nemení.

Dovolatelia podaním došlým súdu po uplynutí lehoty na podanie dovolania rozšírili dôvod dovolania aj o vadu konania podľa § 237 písm. d/ O.s.p. Podľa ich názoru bolo v preskúvanej veci už prv právoplatne rozhodnuté. Napriek tomu, že uvedený dôvod dovolania uplatnili dovolatelia po uplynutí lehoty, dovolací súd považuje za potrebné osobitne sa vyjadriť i k tomuto dovolaciemu dôvodu, nakoľko je vadami podľa § 237 O.s.p. povinný obligatórne sa zaoberať. Vadu konania spočívajúcu v § 237 písm. d/ O.s.p. dovolatelia videli v tom, že okresný súd svojim prvým rozsudkom žalobu zamietol, proti ktorému rozhodnutiu žalobkyňa odvolanie nepodala a žalovaní ho podali len proti výroku o trovách konania a proti opravnému uzneseniu okresného súdu, ktorým opravil výrok rozsudku tak, že určil, že kúpna zmluva je neplatná (ďalej len „opravné uznesenie“). Podľa ich názoru, dovolací súd, rozhodujúci o ich odvolaní, nezákonne zrušil prvý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu. Ako už bolo vyššie uvedené, v preskúvanej veci už Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval (č.l. 388). Obligatórne bol povinný i vtedy sa zaoberať vadami podľa § 237 O.s.p. (i keby namietané neboli) a v prípade ich zistenia bol povinný na

takéto vady prihliadať. Z jeho rozhodnutia nevyplýva, že by takúto vadu zistil. Dovolací súd dopĺňa, že v preskúmvanej veci odvolací súd na základe odvolania žalovaných z dôvodu nepreskúmateľnosti a zmätočnosti (výrok rozhodnutia bol v rozpore s odôvodnením) napadnutý prvý rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V konaní tak nejde o vec, o ktorej už bolo prv právoplatne rozhodnuté.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalovaných smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné podľa § 238 O.s.p. nie je. Keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sa dovolací súd nemohol zaoberať.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože náklady žalobkyne spojené s odmenou jej právneho zástupcu za vyjadrenie k dovolaniu nepovažoval, vzhľadom na jeho neprípustnosť za potrebné na účelné bránenie práva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková